

Vordingborg Kommune

Kystdirektoratet
J.nr. 2025 - 55079
Ref. bennh
Den 28. august 2025

**Kystdirektoratets udtalelse til kommunalt fællesprojekt –
Kystbeskyttelse i form af et faseopdelt helhedsprojekt for Ulvshale og
Fællesskov Strand, Vordingborg Kommune**

Anmodning om §2-udtalelsen er modtaget den 3. juli 2025.

Vordingborg Kommune har anmodet Kystdirektoratet om en udtalelse efter kystbeskyttelseslovens § 2, stk. 1, i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt om kystbeskyttelse i form af et faseopdelt helhedsprojekt med bølgebrydere, diger, skråningsbeskyttelse og reetablering af klitter mv. Helhedsprojektet skal over tid sikre hele digelagets interesseområde, der omfatter mere end 700 sommerhuse og et mindre antal landbrugsområder.

Kystdirektoratet gør opmærksom på, at denne udtalelse er vejledende, og kan lægges til grund i den videre behandling af det kommunale fællesprojekt. Udtalelsen er udarbejdet på baggrund af det fremsendte projektmateriale.

Lovgrundlag

Når en kommunalbestyrelse, jf. kystbeskyttelseslovens § 2, stk. 1 (LBK nr 245 af 28. februar 2025), anmoder Kystdirektoratet om en udtalelse i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt, skal Kystdirektoratet afgive en udtalelse til projektet senest 4 uger efter modtagelse af anmodningen.

Vordingborg Kommune har pga. sommerferie forlænget Kystdirektoratets frist til at sende §2-udtalelsen til den 28. august 2025.

Grundlaget for udtalelsen

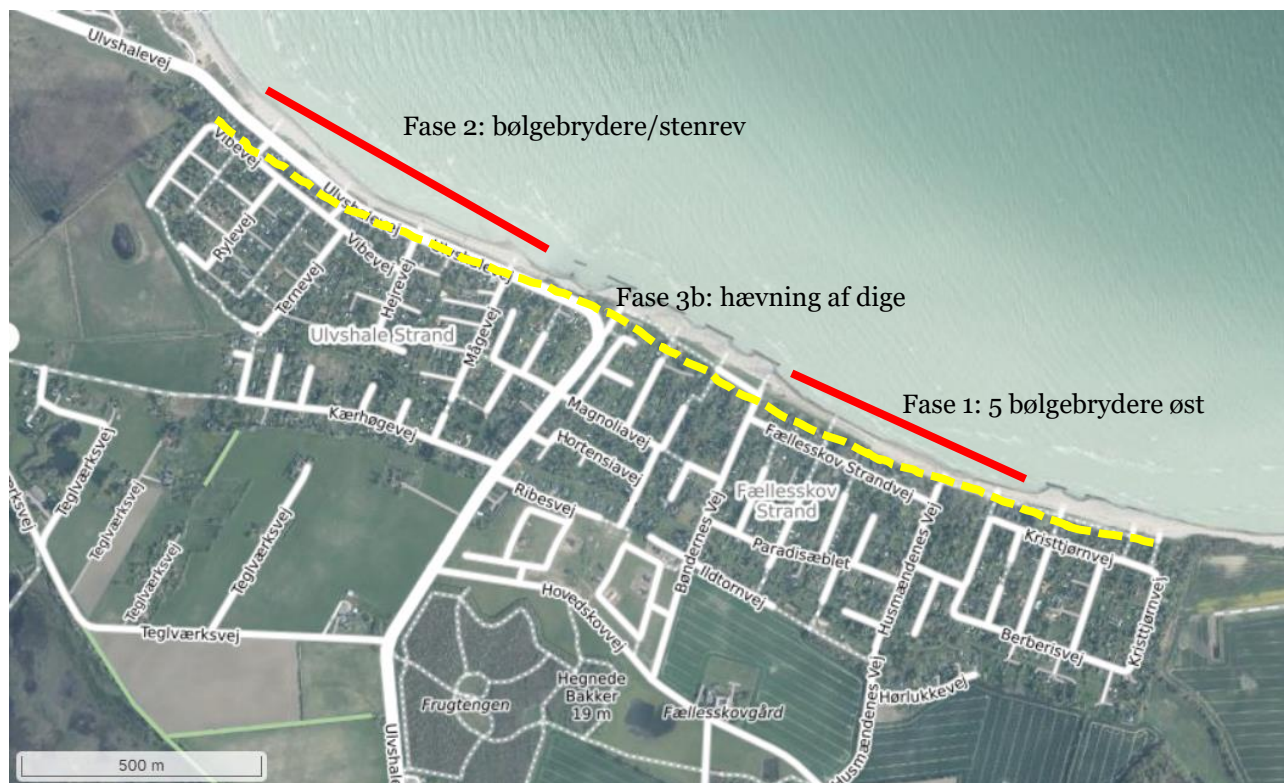
Vordingborg Kommunes anmodning om §2-udtalelsen består af:

- Digelagets anmodning om gennemførsel af et kapitel 1a projekt
- "Klimasikring i Ulvshale" (bilag 2),
- "Forundersøgelse af Kystbeskyttelsen ved Ulvshale-Fællesskov" (bilag 1),
- Teknisk Projektbeskrivelse af bølgebryderne (bilag 3).

Helhedsprojektet er inddelt i følgende faser:

- FASE 0 - Genopbygning efter stormen i oktober 2023
- FASE 1 - Etablering af 5 nye bølgebrydere - Ulvshale øst
- FASE 2 - Kystbeskyttelsesprojekt langs Ulvshalevej
- FASE 3 – Oversvømmelseshåndtering (fase 3a for håndtering af regnvand mv. og fase 3b for hævnning af diger for havniveaustigning).

Skitse over områdets fase 1, 2 og 3b:

Skitse af helhedsprojektets faser ved Ulvshale Strand og Fællesskov Strand.

Fase 0 og 3a er ikke skitseret.

Eksisterende kystbeskyttelse

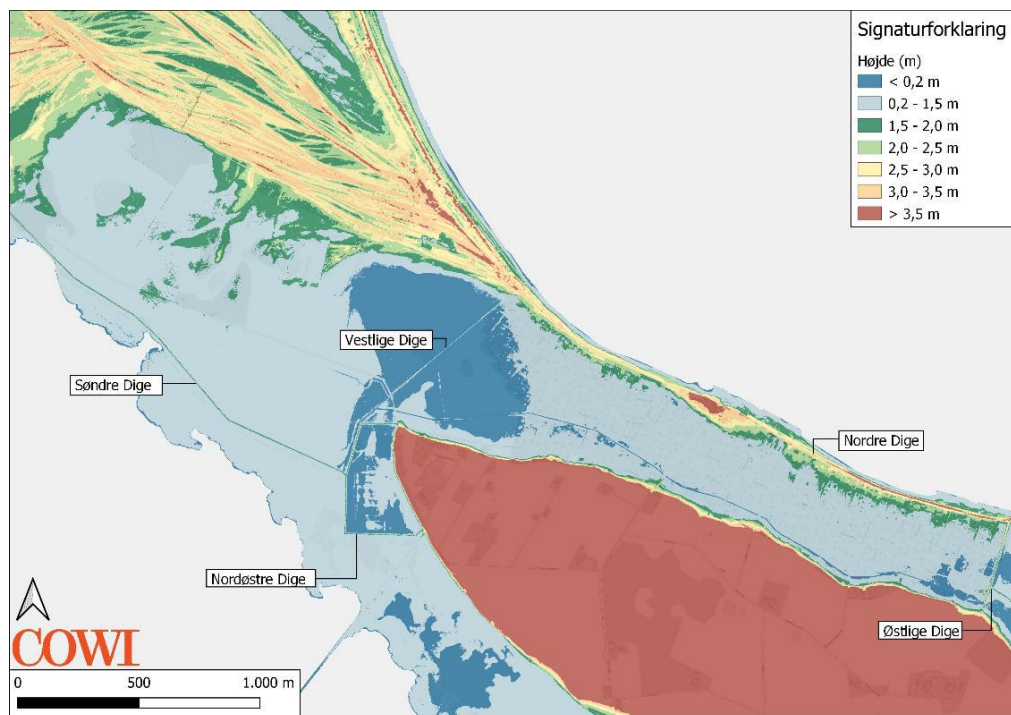
Eftersom §2-udtalelsen vedrører et helhedsprojekt i flere faser for Ulvshale og Fællesskov Strand gives nedenfor et kort oprids at den samlede kystbeskyttelse i området.

Den eksisterende kystbeskyttelse består af:

- Det nordre dige: Dige mellem Klosterskovgård og Ulvshale skov blev etableret som et ca. 2,3 km langt dige med kronekote på 3,3 m DNN og oprindeligt med en havværts hældning på 1:5. På forskellige strækninger blev diget oprindeligt forstærket med støttemure i beton, asfalt og singles. I dag er en del af diget forstærket med stenkastninger og efter stormen i 2023 er diget blev genopbygget (fase 0) med sand, fiberdug, lerkappe og med skråningsbeskyttelse af digefoden.

- Bølgebrydere foran det nordre dige: Bølgebryder 1-5 ca. 35 m nord for digefoden og bølgebryder 11-13 ca. 50 m nord for digefoden. Bølgebryderne er etableret for at beskytte det nordre dige
- Det søndre dige: Landværts dige mellem Ulvshale Pilebugt og Hegnede (Hegningen) gamle teglværk. Diget er etableret i kote 2,0 m DNN. Det søndre dige er langt og uensformigt opbygget og med højde ned til kote 1,6 m DVR90.
- Det nordøstre dige: Teglværksgårdens private dige etableret i kote 2,0 m DNN forbinder til det Søndre dige. Det nordøstre dige er uensformigt opbygget og ned til kote 1,6 m DVR90.
- Det østlige dige, som er mindst 1,9 m DVR90.
- Det vestlige dige er meget lavt og har begrænset funktion.

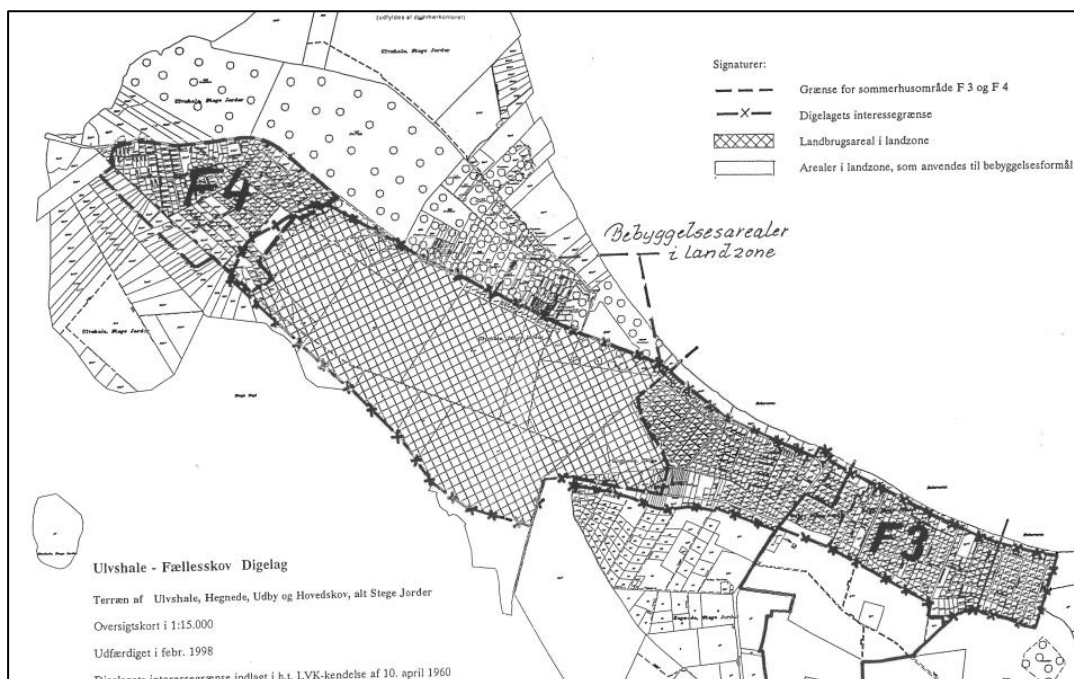
Digelaget vedligeholder ovenstående anlæg, dog ikke det østlige og det vestlige dige.

Udsnit af de eksisterende diger i området, vist på et højdekort, fra COWIs forundersøgelse.

Digelaget blev etableret ved landvæsenkommissionskendelse af 16. december 1874.

Digelaget har til formål at vedligeholde, styrke og bevare de i året 1875 opførte diger med sluser på Møns nordkyst imellem Klosterskovgård og Ulvshale skov og imellem Ulvshale Pilebugt og Hegnede gamle teglværk.

*Digelagets grænser jævner landvæsenkommissionskendelse fra april 1960.
Fra digelagets hjemmeside.*

I forhold til påvirkningen af kystens dynamik, så er det kun det nordre dige (med skråningsbeskyttelse) og bølgebryderne der påvirker den naturlige kystdynamik. De andre diger er tværdiger eller tilbagetrukne diger.

Som oplyst i forundersøgelsen fra COWI, så går sedimenttransporten fra øst mod vest. Kystens dynamik er påvirket af de eksisterende bølgebrydere, som dels har ført til en fremrykning af kysten bag bølgebryderne, samt til læsideerosion og kysttilbagerykning nedstrøms bølgebryderne.

Det er de samlede digeanlæg, som beskytter området mod oversvømmelse fra havet. Den etablerede skråningsbeskyttelse af digefoden og de etablerede bølgebrydere har til formål at beskytte det nordre dige mod erosion. De eksisterende bølgebrydere er placeret så tæt, at kysten er rykket mange m frem, hvilket også har en effekt i forhold til risikoen for bølgeoverskyl hen over det nordre dige.

Vurdering af risiko for oversvømmelse

Digelaget og digerne blev etableret efter 1872 stormfloden for at beskytte landbrugsarealerne (primært) mod oversvømmelse. I dag er der et stort antal (ca. 700) sommerhuse, som beskyttes af digerne.

Helhedsprojektet har til formål at beskytte området mod oversvømmelse frem til år 2075 og desuden at beskytte det nordre dige mod erosion. I forhold til faren for erosion oplyser ansøger, at stormen Babet 2023 har medført skader på digerne, særligt på fase 1 strækningen.

I bilag 1 er der angivet at sikringsniveauet er 1872-stormen fremskrevet til 2075, hvilket giver en sikringskote til 3,6 mDVR90. Dette niveau er dog ikke anvendt for dimensionering af bølgebrydere i fase 1, hvor der er anvendt en 50-års hændelse baseret på modellerede bølgedata fra 1995-2018, samt på Kystdirektoratets højvandsstatistik for Rødvig Havn.

I forhold til beskrivelsen og faseopdelingen af helhedsprojektet, savner Kystdirektoratet at der fastsættes et sikringsniveau og at dette anvendes til at beregne minimumskoter for alle digerne (inkl. det østlige dige). Dette med henblik på at få afklaret, om der i helhedsprojektet er behov for en yderligere faseopdeling, så det sikres, at den samlede oversvømmelsesbeskyttelse hæves til det samme sikringsniveau for alle digerne/ digestrækninger.

Linjeføring, metode og dimensioner

Helhedsprojektet bygger videre på de gamle digers placering og placeringen af de bølgebrydere der blev anlagt fra 1995 og frem.

De eksisterende bølgebrydere er etableret med topkote i 1,0 og 1,25 m DVR90. De eksisterende bølgebrydere har fremrykket kystlinjen og har desuden hindret/minimeret påvirkningen af det nordre dige under Babet stormen i 2023.

Kystdirektoratet vurderer, at de nye bølgebrydere (fase 1) er dimensioneret meget konservativt. Kystdirektoratet mener ikke, at topkoten af bølgebrydere bør være lig med vandstanden under den hændelse bølgebryderen er dimensioneret til. Bølgebryderenes evne til at bryde bølger under storm kræver ikke et så højt anlæg. Typisk tages der udgangspunkt i en højde på omkring 80 % af den dimensionsgivende vandstand.

Kystdirektoratet gør opmærksom på, at der i forbindelse med kommunale fællesprojekter (kapitel 1a) skal varetages et økonomisk hensyn. Kystdirektoratet opfordrer Vordingborg Kommune til at overveje om bølgebryderne i fase 1 kan være overdimensioneret i forhold til den øvrige beskyttelse og i forhold at sikre at anlægget økonomisk set er optimeret i forhold beskyttelsesbehovet. Særligt fordi det nordre dige i forvejen er beskyttet af en stensætning på fase 1-strækningen, og fordi de eksisterende lavere bølgebrydere har vist sig tilstrækkeligt virksomme. I materialet med anmodningen om §2-udtalesen har digetlaget oplyst, at det har kostet 4,3 mio. kr. at genopbygge diget efter Babet stormen og at den anslåede udgift til fase 1 er 16 mio. kr.

Kystdirektoratet er i tvivl om hævnning af de eksisterende bølgebrydere er en del af fase 1 eller fase 3.

For så vidt angår bølgebryderne i fase 2, så vurderer Kystdirektoratet at disse nye anlæg vil påvirke kystens naturlige udvikling og vil skabe læsideerosion længere mod vest. Kystdirektoratet vil opfordre til at der i den videre proces arbejdes med designet af de sidste bølgebrydere, så læsideerosionen reduceres til et niveau der kun kræver begrænset sandfodring.

Kystdirektoratet gør endvidere opmærksom på, at anlæggene i fase 2 skal have kystbeskyttelse som formål – og være designet som virksom kystbeskyttelse, hvis det skal kunne indgå i et kommunalt fællesprojekt om kystbeskyttelse. Stenrev er typisk anlæg på søterritoriet (med biodiversitetsformål), hvilket vil kræve tilladelse fra Kystdirektoratet.

Vejledning om vedligeholdelse

Ved en eventuel endelig tilladelse til de forskellige faser i det fremsendte helhedsprojekt anbefaler Kystdirektoratet, at der stilles vilkår om vedligeholdelse af de samlede kystbeskyttelsesanlæg.

Af hensyn til læsideerosion anbefales det, at der i forbindelse med projektet foretages sandfodring.

Det anbefales i forbindelse med tilladelse til et dige, at der stilles vilkår om løbende vedligeholdelse i form af:

- Slåning eller afgræsning
- Bekæmpelse af buske og træer
- Bekæmpelse af tidsler, roser m.v., der giver huller i græslaget
- Bekæmpelse af muldvarpe, ræve og andre dyr, der giver huller i græslaget

For at opnå et stærkt rodnet, anbefales det, at græsset på diget slås minimum 3-4 gange i vækstsæsonen.

Der bør altid ske løbende vedligeholdelse af et kystbeskyttelsesanlæg, så det sikres, at anlægget opretholder sin kystbeskyttende effekt.

Natura 2000 og VVM

I forbindelse med en afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, skal der efter miljøvurderingsloven (LBK. nr. 4 af 3. januar 2023) træffes afgørelse om, hvorvidt projektet medfører, at der skal udarbejdes en miljøvurdering (VVM). Der skal ligeledes træffes afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen (BEK nr. 654 af 19/05/2020) om, hvorvidt projektet medfører, at der skal udarbejdes en konsekvensvurdering.

Projektet vil finde sted delvist i og op til Natura 2000-område nr. 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund, Habitatområde 147.

I forbindelse med kommunens vurdering af hvorvidt der skal foretages en konsekvensvurdering af projektet eller om projektet er VVM-pligtigt, gør Kystdirektoratet opmærksom på, at bølgebrydere og det sediment som samles bag bølgebryderne, samt eventuelle supplerende sandfodringer, alle er metoder der kan have væsentlig påvirkning af Natura 2000 området, når anlæggene placeres direkte i området. Dette kan også gælde for hævnings og omfattende genopbygning af eksisterende bølgebrydere og diger indenfor Natura 2000 området.

Anden lovgivning

Tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 3 erstatter en række dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning, jf. kystbeskyttelseslovens § 3 a.

Kystdirektoratet gør opmærksom på, at en tilladelse efter kystbeskyttelsesloven til det konkrete projekt vurderes at erstatte følgende lovgivninger:

Naturbeskyttelsesloven

- strandbeskyttelseslinjen (§ 15)
- beskyttede naturtyper (§ 3), form af overdrev

Kystdirektoratets vurdering i forhold til inklusion af anden lovgivning er vejledende.

Lov om vandplanlægning

Projektet skal være i overensstemmelse med § 8 i bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, herunder om en evt. tilladelse til projektet kan indebære risiko for tilstandsforringelse og ikke målopfyldelse af berørte vandforekomster. Kystdirektoratet gør opmærksom på, at vandområdeplanerne for 2021-2027 er i fornyet høring.
(<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69540>)

Havplan

Statslige og kommunale myndigheder er forpligtede til at sikre, at tilladelser mv. til arealanvendelser på havet og vedtagne planer ikke strider imod havplanen, jf. havplanlovens § 14.

Havplanen kan tilgås her: <https://havplan.dk/da/page/info>

Havstrategi

Statslige, regionale og kommunale myndigheder er ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen bundet af de miljømål og indsatsprogrammer, der fastsættes efter §§ 12 og 13 i lov om havstrategi.

Havstrategirammedirektivet, som er implementeret i Danmarks Havstrategi, beskriver 11 deskriptorer, der bruges til at vurdere miljøtilstanden af et område. Deskriptorerne omfatter både receptorer og påvirkningskilder, der bruges til at klarlægge den menneskelige påvirkning af marine økosystemer.

Miljøtilstanden for deskriptorerne beskrives på baggrund af Basisanalysen for Danmarks Havstrategi II. Kystbeskyttelsens påvirkning af de enkelte deskriptorer vurderes, og det vurderes samlet, hvordan projektet vil påvirke miljø-tilstanden og muligheden for at opnå målsætningen for det berørte havområde.

Museumsloven

Det fremgår af museumslovens § 29 h, at såfremt der under anlægsarbejdet eller aktivitet på havbunden findes spor af fortidsminder eller vrag, så skal dette anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standes.

Den videre proces

Næste skridt i processen er, at kommunalbestyrelsen beslutter, om sagen fremmes. Beslutningen træffes på baggrund af denne udtalelse fra Kystdirektoratet samt en eventuel udtalelse fra de ejere af fast ejendom, der kan opnå beskyttelse eller anden fordel ved projektet.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter ikke at fremme projektet, underrettes de borgere, som har anmodet om igangsættelsen af projektet. Hvis projektet fremmes, underrettes de ejere af fast ejendom, som vil opnå beskyttelse eller anden fordel ved projektet. Kommunalbestyrelsen offentliggør herefter på kommunens hjemmeside oplysninger om, hvornår de enkelte processkridt forventes afsluttet, herunder om eventuelle forsinkelser. Derefter udarbejder kommunalbestyrelsen et konkret projekt og indsender en ansøgning til kommunen. Kommunalbestyrelsen kan vælge at afholde et eller flere møder med de berørte grundejere i løbet af projektet.

Kommunalbestyrelsen sender det konkrete projektet i høring hos alle, som kan blive pålagt bidragspligt. Høringsfristen er mindst 4 uger. Høringsmaterialet skal som minimum indeholde en redegørelse for, hvilke foranstaltninger, der skal gennemføres, og hvorledes samtlige udgifter skal afholdes (bidragsfordeling). Efter høringen er afsluttet, træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om det konkrete projekt.

Afgørelsen indeholder en tilladelse til kystbeskyttelsesprojektet efter § 3 med evt. inklusion af anden lovligning samt bidragsfordeling med redegørelse for den. Endvidere kan afgørelse ift. VVM-pligt samt afgørelse om, hvorvidt der skal foretages en konsekvensvurdering inddrages. Det forudsætter dog, at sagsbehandlingsprocessen vedr. disse regler er blevet fulgt. Afgørelsen skal skriftligt meddeles ejere af naboejendomme og klageberettigede personer, organisationer og foreninger samt berørte offentlige myndigheder. Afgørelsen offentliggøres desuden på kommunens hjemmeside.

Yderligere information om procesforløbet i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt kan findes på Kystdirektoratets hjemmeside:

<https://kyst.dk/klimatilpasning/kystbeskyttelse/sagsbehandling/sagsgangen-i-kommunale-faellesprojekter>

Afslutningsvis vil Kystdirektoratet gøre opmærksom på, at der efter loven ikke kan gives tilladelse til et overordnet ramme-projekt, hvor faserne først præciseres hen ad vejen. Vordingborg Kommune kan vedtage en faseopdelt strategi for den fremtidige beskyttelse af området, men tilladelsen efter kystbeskyttelsesloven gælder for et konkret projekt, der lever op til hensynene i kystbeskyttelsesloven, herunder også det økonomiske hensyn for projekter efter lovens kapitel 1a.

Opsummering

Kystdirektoratet vurderer, at det fremsendte helhedsprojekt på sigt vil yde en sammenhængende beskyttelse af Ulvshale og Fællesskov Strand og at projektet vil reducere risikoen ved oversvømmelse og vil reducere risikoen for erosion af det nordre dige.

Kystdirektoratet opfordrer til, at der som led i afklaringen af helhedsprojektet fastsættes et samlet sikringsniveau for hele området, således at der kan beregnes topkote for alle digerne som beskytter Ulvshale og Fællesskov Strand (samme sikringsniveau, forskellige topkoter afhængig af placering og bølgepåvirkning).

Kystdirektoratet anbefaler, at Vordingborg Kommune i den videre proces undersøger om bølgebryderne i fase 1 er økonomisk optimeret i forhold til beskyttelsesbehovet (om de er for høje og dyre at etablere, i forhold til hvad det koster at vedligeholde det eksisterende dige med skråningsbeskyttelse).

Kystdirektoratet foreslår, at der foretages en indledende vurdering af mulighederne for at gennemføre fase 2 og 3 i Natura 2000 området. Såfremt det måtte kræve en fravigelsesproces henvises til "Vejledning om fravigelsesprocessen ved vurdering af kystbeskyttelsesprojekters påvirkninger af Natura 2000-områder og bilag IV-arter."

Kystdirektoratet gør Vordingborg Kommune og ansøger opmærksomme på, at stenrev almindeligvis har et andet formål end kystbeskyttelse – og at der inden for rammerne af kommunale fællesprojekter kun kan gives tilladelse til anlæg, der har en dokumenteret virkning som kystbeskyttelsesforanstaltning.

Med venlig hilsen

Bent Norman Hummelose
Kystteknik (F2 postkasse)
+45 21 57 87 61
bennh@kyst.dk